ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

školní družiny Inovativní základní školy Sofisa

Název školy: Inovativní základní škola Sofisa
Sídlo: Černovír č.ev 51E, Olomouc
IČO: 22134841
Ředitelka: Mgr. Lucie Krejčíková, B.A.
Typ školy: základní
Účinnost dokumentu: od 1.9. 2025
Vypracovala: Lucie Krejčíková
Projednáno školskou radou: 18.8.2025

Obsah

1 Charakteristika 3
2 Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání 3
2.1 Provoz školní družiny během POKV 3
2.3 Docházka do ŠD 3
2.4Ukončování či změna 4
2.4 Pravidla chování žáků při činnostech ŠD 4
3 Popis materiálních podmínek 4
4 Popis personálních podmínek 5
5 Popis ekonomických podmínek 5
6 Cíle, časový plán, obsah a očekávané výstupy 5
6.1 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY 5
6.2 ČASOVÝ PLÁN 6
6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH 7
6.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 8
7 Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 10
8 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví 10
8.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD: 10
8.2 Pitný režim a stravování 10
9 Dokumentace 11
9.1 Dokumentace vedená v oddělení školní družiny 11
9.2 Dokumentace sdílená se základní školou 11

1 Charakteristika

Školní družina (dále jen ŠD) poskytuje zájmové vzdělávání žákům I. stupně IZŠ Sofisa s kapacitou 30 účastníků. Není pokračováním školního vyučování, tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Formou herních, sportovních a zájmových činností získávají děti nové vědomosti a poznatky.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, rozhodnutím zřizovatele a směrnicemi školy.

Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP), pro něž není vydán rámcový vzdělávací program. ŠVP tak vychází z potřeb školy. Po celou dobu vzdělávání účastník rozvíjí klíčové kompetence a se souhlasem zz umožňuje přípravu na vyučování či zajišťuje hlídání dětí v době ředitelského volna.

2 Provozní informace

2.1 Organizace školní družiny

ŠD probíhá celý týden pondělí až pátek 14:00 – 16:30. Provozní doba končí odchodem posledního žáka. Výchovně-vzdělávací práce a další činnosti ve školní družině probíhají podle rozvrhu činností a režimu, který schvaluje ředitelka školy. Během distanční výuky je možné zajistit provoz družiny i dopoledne dle modelu výuky a v místě prezenční mimoškolní výuky v rámci konání přírodní školy.

2.2 Režim školní družiny

Denní režim se může upravovat dle momentálního naladění, počtu žáků a počasí. Základní denní režim je uveden v následujícím rozvrhu činností. Vzdělávací hodina v zájmovém vzdělávání trvá 60 minut.

14:00 úvodní informační setkání - tzv. družák
(nabídka v družině, pravidla, aktuální témata k oznámení, řešení podnětů od dětí, obousměrná komunikace, výchovná činnost)

14:30 činnosti:
1)nabídková činnost - nachystaná nabídková činnost pro samostatnou práci
2)činnost dle zájmů dítěte - volná činnost, volný pohyb a pobyt venku
3)činnost zájmová - řízené aktivity a kroužky
(dračí doupě, chovatelských kroužek, kreativky, inline, šachy, pečení a vaření, polytechnika, pohybovky v tělocvicně, tancování, pletení, ukulele aj.)
4)příprava na vyučování, pobyt venku

16:00 úklid osobních věcí, postupný odchod žáků domů
16:30 konec provozní doby družiny
17:00 uzavření družiny

2.3 Docházka do ŠD

- Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce, povinnou součástí je i písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny.
- Žák odchází ze školní družiny dle informací v přihlášce nebo po písemném oznámení zákonného zástupce formou sms či zápisu na tabuli.
- Zákonný zástupce omlouvá žáka prostřednictvím rezervačního systému.
- Žák může být odhlášen ze ŠD pouze písemnou formou.
- Ve výjimečných případech mohou být do ŠD umístěni i žáci, kteří do ní nejsou přihlášeni (při mimořádných rodinných událostech, při přerušení výuky, mimořádně nepříznivém počasí apod.). Toto musí být realizováno vždy po dohodě s vychovatelkou a nesmí být překročen počet žáků v oddělení.

Ukončování či změna

- Odhlášení či změna pravidelné docházky je neprodleně oznámena paní vychovatelce a provedena i písemnou formou. Krajním opatřením je možné vyloučení ze ŠD.
- Vyloučení ze ŠD rozhodne ředitelka školy zejména:
- pokud žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek
- ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních
- dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD
- nebo z jiných zvláště závažných důvodů

Toto rozhodnutí projedná ředitelka předem se zákonnými zástupci žáka, vyhotoví o něm písemný zápis a informuje zřizovatele. Tento akt nemá povahu správního řízení.

- Nepřítomnost žáka v ŠD je omluvena zároveň s nepřítomností žáka ve škole (postup dle školního řádu), pokud je žák vyzvednut rodiči z vyučování, ohlásí vychovatelce tuto skutečnost třídní (předávající) učitel. Omluva je možná skrz rezervační systém, písemně, osobně nebo telefonicky.
- Uvolnění z denní činnosti ŠD je možné jen na základě písemného sdělení zákonného zástupce nebo osobním vyzvednutím žáka.
- Vyzvedávání žáka ze ŠD je vhodné načasovat tak, aby nebyly narušovány plánované činnosti.
- Do odpoledního provozu ŠD jsou žáci předáváni vychovatelce školní družiny přímo vyučujícím po ukončení řádné výuky či jiné činnosti organizované školou. Předávající při předání sdělí počet předávaných žáků a oznámí důvod nepřítomnosti zapsaných žáků ŠD.
- Při nevyzvednutí žáka zákonným zástupcem ze ŠD do konce stanovené provozní doby, vyčká vychovatelka se žákem po telefonické domluvě se zákonným zástupcem až do jeho příchodu. Není-li nikdo ze zákonných zástupců či uvedených kontaktních osob k zastižení, sdělí situaci ředitelce školy a dále postupuje ve spolupráci s ním.
- V případě vážných kázeňských přestupků může být žák ze ŠD vyloučen a zákonní zástupci jsou povinni žáka bezodkladně vyzvednout.
- Žáci mohou během provozu ŠD navštěvovat i ostatní aktivity (kroužky) pořádané školou.
- V prostorách ŠD je zakázáno nosit, držet, distribuovat a zneužívat návykové látky a nosit a používat předměty a látky, které by mohly ohrozit zdraví žáků.
- Při pobytu ve ŠD mají žáci vypnutá multimediální zařízení (mobilní telefon, tablet apod.). Při výchově žáků vychovatelky ŠD respektují Úmluvu o právech dítěte.
- Práva a povinnosti žáků ve ŠD a při pobytu venku upravuje školní řád družiny

2.4 Pravidla chování žáků při činnostech ŠD

- Chování žáků ve ŠD a při pobytu venku upravuje vnitřní řád družiny, žáci jsou povinni dodržet jím stanovená pravidla, stejně jako pokyny vychovatele a pravidla stanovená Školním řádem.
- Bez souhlasu vychovatelky žák neopouští vyhrazený prostor ŠD.
- Během ŠD, který probíhá mimo školní prostory se řídí pravidly pro mimoškolní výuku.
- Pokud žák soustavně narušuje činnosti ŠD, opakovaně porušuje provozní řád ŠD a školní řád, může být z rozhodnutí ředitelky školy z docházky do ŠD vyloučen.
- Žáci dodržují zásady slušného chování.

3 Popis materiálních podmínek

ŠD je vybavena především pro nejrůznější kreativní, pohybové, chovatelsko-pěstitelské a hudební činnosti.

Dále pro kolektivní deskové hry, loose part games a volnou hru.

Žáci mohou se souhlasem vychovatele v průběhu činnosti ve školní družině užívat i didaktický materiál základní školy. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s materiálním vybavením.

4 Popis personálních podmínek

- Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje vychovatel/lka, tzv. průvodce v družině, který splňuje kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Tento průvodce se dále vzdělává, buď formou samostudia nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Na jednoho průvodce připadá max. 30 dětí.
- Průvodce musí mít dostatečné organizační schopnosti, navodit široké spektrum rekreačních a zájmových činností. Komunikovat s žáky podle pravidel respektující komunikace, používat popisný jazyk pro vyjádření zpětné vazby a pracovat podle principu 5R.
- Musí znát bezpečnostní předpisy pro práci a účastníky činností.
- Průvodci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro kreativní, polytechnickou, sportovní a chovatelskou činnost.
- Odborné zaměření si prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem.
- Mají certifikát o absolvování školení první pomoci.

5 Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu dle § 11 vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění. Výše měsíční úhrady za pobyt ve ŠD, stejně jako platební podmínky se řídí smlouvou uzavřenou mezi Inovativní základní školou Sofisa a zákonnými zástupci žáka.

Část nákladů na provoz školní družiny je hrazena z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím dotací poskytnutých Olomouckým krajem na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy.

6 Cíle, časový plán, obsah a očekávané výstupy

Obsahově se inspirujeme kapitolou *Člověk a jeho svět*, určenou pro 1. stupeň základních škol, vzhledem k tomu, že ŠD navštěvují žáci 1. až 5. třídy. Tato kapitola má své podoblasti, které se budou vzájemně prolínat.

6.1 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vést žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě a aktivitám v přírodě.
Vést žáky ke kázni a dodržování bezpečnosti ve ŠD i mimo ni.
Vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj talentů a pro rozvoj tvořivosti.
Pomáhat slabším žákům a žákům s nižší sebedůvěrou.
Pěstovat u žáků pozitivní myšlení a vědomí, že každý problém má své řešení.
Vést žáky k poctivosti nejen ke svému okolí, ale především k sobě samému.
Vytvářet vztah k vlastnímu tělu a rozvíjet tělesnou zdatnost žáků.
Vést žáky ke zdravému životnímu stylu, pohybu na čerstvém vzduchu, péči o tělo, znalosti funkcí tělesných orgánů a jejich významu.
Vést žáky k řešení problémů bez konfliktů a konfliktů bez použití násilí.
Seznamovat žáky s lidovými zvyky a tradicemi.
Naučit žáky pracovat s drobnými nástroji.
Vést žáky k osvojení různých výtvarných technik a umožnit žákům svobodu kreativního projevu.
Vychovávat žáky ke ctnostem - zdravé jedince s vědomím své vlastní hodnoty, odpovědnosti a ochotou spolupráce s druhými lidmi.

6.2 ČASOVÝ PLÁN

Výše uvedené výchovně vzdělávací cíle ŠD a očekávané výstupy jsou zpracovány na období pěti let, po které má žák možnost navštěvovat školní družinu naší školy.

Září

Seznámení s režimem a vnitřním řádem školní družiny
bezpečnostními pravidly při sportovních aktivitách a pobytu v přírodě,
pravidla pro pobyt na školní zahradě
pravidla silničního provozu pro cyklisty,
pravidla hygieny, sebeobslužnost, stolování,

Říjen

Sbírání přírodnin a jejich využití barvy podzimu, barvy podzimu.
Kladný vztah k přírodě – třídění odpadu, podzimní úklid zahrady, úklid lesa (louky), Den stromů, Vznik samostatného státu, státní symboly, vztah ke své zemi, podzimní slavnost.

Listopad
Péče o zdraví - pečujeme o své zdraví, správná životospráva, ovoce a zelenina. Lidové zvyky a obyčeje – výroba a pouštění draků, kaštany na sto způsobů.
Den boje za svobodu a demokracii (17.11.).
Sbírání prázdných ulit

Prosinec
nová zimní výzdoba,nápis ZIMA, světýlka, lucerničky,
občerstvení na slavnost, oheň a louče během slavnosti
vánoční spirála – program pro rodiče s dětmi,
lidové zvyky a obyčeje –dárky pro rodiče, stromeček pro zvířátka, krmení pro zvířátka, krmítka pro ptáky a veverky
dárek pro rodiče - ve spolupráci se zš
výroba cukroví

Leden
Lednové pranostiky,
lidové zvyky a obyčeje – příprava na masopustní průvod s mš,
ledové pokusy,
pozorování zimní přírody, krmení pro zvířátka

Únor
Masopust – slavnost s rodiči, příprava masek, karneval,trénování písní, masopustní tradice, občerstvení na slavnost,moderování slavnosti ve spolupráci s mš a zš
zimní sportování na sněhu a ledu,
výroba ptačích budek, čištění ptačích budek.
Do konce února nachystané budky

Březen
JARO - změna výzdoby, Jarní rovnodennost – slavnost s dětmi, vaření vlastního oběda ve spolupráci s vyučujícím Světa kolem nás (polévka na ohni v kotlíku, jarní plevele na chleba, na čaj…), pozorování změn v přírodě, jarní úklid zahrady,
první jarní květiny, nová výzdoba a nápis JARO
zvířata a jejich mláďata
ekologie – světový den vody
Velikonoce – tradice, zvyky, pletení pomlázek a barvení vajec

Duben
Lidové zvyky a obyčeje – festival lásky pro rodiče společně s mš,
chystání občerstvení na slavnost, nácvik lidových kruhových tanců,
výzdoba družiny - růžová, červená, bílá, srdíčka, citáty o lásce, druhy lásky …
taneček s rodiči (vychovatel učí na slavnosti rodiče jeden tanec kolem Májky),
výroba Májky. Význačné dny - Den ptactva, Den Země,
Světový den zdraví

Květen
První máj, lásky čas – poezie, zahrada, rodinné vztahy,
druhy lásky
Den matek – dárek pro maminky (ve spolupráci se zš)
pozorování přírody,
Festival lásky.

Červen
LÉTO- změna výzdoby, vítání léta, Den životního prostředí,
naše země - města, řeky a hory
Letní slavnost pro rodiče, občerstvení
Den otců - dárek pro otce (ve spolupráci se zš)
Přespávačka ve škole po slavnosti
Školní výlet ve spolupráci se zš

6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Základním prostředkem činnosti ŠD je pobyt venku v přírodě založený na kombinaci řízených a spontánních pohybových aktivitách. Na přirozeném kontaktu se zvířaty, volným pohybem a volné hře, svobodné tvorbě v junk area. Východiskem pedagogické práce je přírodní pedagogika navazující na pedagogiku lesních mateřských škol.

Cíle vzdělávání ŠD jsou uskutečňovány obsahem těchto činností:
1. Činnosti odpočinkové
hry klidového charakteru, volné kreslení, kreslení na téma a samostatná četba
2. Činnosti zájmové a rekreační
2.1. Kreativní činnosti
výtvarné práce s využitím – přírodnin, odpadního materiálu, běžné spotřebního materiálu
výstavy výrobků a výtvarných prací
nácvik na slavnosti - přednes a dramatizace, výzdoba
rozvoj hudebních dovedností, žonglování
rozvoj tvořivé fantazie – stavby přírodních domečků, práce s hlínou
polytechnické činnosti – práce s nářadím a řemeslná výroba
koncept work-play
2.2. Tělovýchovné činnosti venku
cvičení, pohybové hry
míčové a kolektivní
hry
dechová a relaxační cvičení
péče o tělo
předplavecká příprava,
cyklovýlety
2.3. Přírodovědné
péče o zvířata a zahradu
pozorování jevů v přírodě (počasí, délka dne, teplota apod.)
živočichové (pozorování zvířat, péče o ně, užitek pro člověka, cizokrajná zvířata)
rostliny (rostliny u nás a v ostatních částech světa, péče o rostliny, užitek pro zvířata a člověka, podmínky

života rostlin)
práce na zahradě lmš (podle ročních období)
přírodovědné výpravy po okolí
návštěva botanické zahrady, Sluňákova

3. Příprava na vyučování
správné zacházení s učebními pomůckami
procvičování aktuálního učiva dle potřeby hravou formou
luštění hádanek, rébusů, kvízů, hlavolamů, sudoku
rozvoj postřehu, paměti a slovní zásoby
hledání souvislostí
čtení s pochopením textu
matematickologické hry
anglický kroužek

4. Jiné činnosti

4.1. Výchova ke ctnostem
spolupráce
spolehlivost
komunikace
tolerance dodržování pravidel
svoboda a odpovědnost
respekt k sobě, druhým a okolí
laskavost
lidové moudrosti – pohádky, přísloví, bajky

4.2. Sebevzdělávací
zkoumání věcí a jevů kolem nás
bezpečná práce s nástroji (zejména zahrada)
práce s různými ekologickými materiály (drát, provázek, textil, odpadový materiál a jiné)
práce podle návodu či schématu
člověk a životní prostředí (třídění odpadů, emise – hluk, vibrace, noční osvětlení) poznávání místa, kde žijeme a jeho okolí
významné dny – státní svátky

4.3. Společensky prospěšné
udržování pořádku ve společných prostorách
péče o rostliny na zahradě lmš
práce na školní zahradě
vystoupení na školních akcích
spolupráce při výzdobě školy
spolupráce s LMŠ

6.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- pozná základní roční období podle projevů v přírodě
- aktivně se účastní příprav na slavnosti
- umí nachystat občerstvení/ svačinu
- projevuje kladný vztah k přírodě, přírodu chrání a šetří zdroje pro práci
- rozpozná 4 roční období podle projevů v přírodě
- ví, čím je vhodné a nevhodné krmit divoká zvířata - ptáky, veverky, husy/kachny
- dokáže nachystat a rozdělat oheň bez použití podpalovače
- umí třídit papír
- pozná základní stromy, rostliny, byliny, ptáky a drobné živočichy
- podle svých možností dokáže používat bezpečně pracovní nástroje
- dodržuje pravidla her a chování
- dodržuje pravidla slušného chování a základní společenské zásady
- udržuje pořádek
- řeší konfliktní situace popisným jazykem a využívá mediaci
- zvládá základní herní situace z pozice hráče, diváka i rozhodčího
- vytvoří výrobek z papíru, přírodnin, dřeva, odpadního materiálu podle návodu
- vytvoří výrobek z papíru, přírodnin, dřeva, odpadního materiálu podle vlastního nápadu
- chápe smysl a význam principu R5 v češtině
  (5Z - zamítnout, zredukovat, znovu používat, zpravit, zrecyklovat/zkompostovat

7 Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění či nadání při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se prostředí školní družiny, bude pomáhat vychovatelům při komunikaci s žákem, pomáhat při komunikaci žáka s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Školní družina poskytuje možnost podpůrných opatření. Druhy a rozsah těchto podpůrných opatření vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáka (IVP, PLPP) a patří mezi ně zejména:

práce s odpovídajícími didaktickými či kompenzačními pomůckami
zrakové a sluchové stimulace pro žáky s příslušným postižením
logopedická péče
zdravotní tělesná výchova
kladení důrazu na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.
na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se prostředí ŠD, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto žákem, pomáhat při komunikaci žáka s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

8 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

8.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD:

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje každý vychovatel ve svém oddělení metodicky správným a plánovaným výběrem činností.
Veškeré zjištěné nedostatky vychovatel okamžitě nahlásí vedení školy.
Při úrazu žáka zváží vychovatel situaci - poskytne první pomoc a ošetření dle interních předpisů a znalostí, případně zajistí lékařskou pomoc a vždy informuje zákonné zástupce a ředitelku.
Žák je povinen neprodleně hlásit vychovatelce každé zranění, klíště, třísku.
Během provozu ŠD nevstupují z hygienických a bezpečnostních důvodů zákonní zástupci či jimi pověřené osoby do vnitřních prostor oddělení ŠD. Komunikace s vychovatelem probíhá osobně u vchodu do učebny v ŠD. Zákonní zástupci mohou vstupovat do prostor školní zahrady. Další individuální pohovory mohou probíhat na základě osobní domluvy, v rámci tripartitních schůzek a nebo individuálních konzultací.
Pedagogičtí zaměstnanci ŠD i žáci ŠD se dále řídí ve svém chování, povinnostech a právech ustanoveními provozního řádu školní družiny a Školního řádu. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je uveden v třídní knize. Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

8.2 Pitný režim a stravování

Pitný režim a stravování si zajišťují žáci samostatně – z domova. Ve šd po celou dobu k dispozici pitná voda ve várnici.

9 Dokumentace

9.1 Dokumentace vedená v oddělení školní družiny

Přihláška k docházce

Přehled výchovně-vzdělávací práce (třídní kniha)

Přehled docházky

Vnitřní řád ŠD

Vyhodnocení dotazníků hodnocení klima školní družiny

Seznámení rodičů a děti s vnitřním řádem

9.2 Dokumentace sdílená se základní školou

Školní matrika
Kniha úrazů
Dokumentace ŠPP
Školní řád IZŠ Sofisa
Řízení rizika a traumaplán